

En särskild valideringsinsats

– avrapportering av regeringsuppdrag

2016-04-15

Universitets- och
högskolerådet

Regeringsuppdrag

En särskild valideringsinsats

Diarienummer 1.1.1-365-2016

Projektgrupp

Lars Petersson, Malin Jönsson, Ida Larsten, Tuula Kuosmanen och Mats Edvardsson.

Universitets- och
högskolerådet

Innehåll

Sammanfattning	3
Uppdraget – försöksverksamhet med särskild valideringsinsats	4
Universitets- och högskolerådets tolkning av uppdraget.....	5
Hur ser det ut idag för uppdragets målgrupper?	7
Bedömning av utländsk utbildning på UHR.....	7
Bedömning av oavslutad utländsk utbildning vid ansökan till fortsatta studier	8
Avslutad gymnasieutbildning med ofullständig dokumentation	8
Möjlighet till branschvalidering.....	9
Förslag till försöksverksamhet.....	11
Försöksverksamhet för erkännande av avslutad utländsk utbildning när fullständig dokumentation saknas	11
Försöksverksamhet för erkännande av oavslutad utländsk utbildning.....	12
Särskilda förutsättningar för yrkeshögskoleutbildning – branschvalidering som huvudspår	13
Ofullständigt dokumenterade gymnasieutbildningar	14
Organisation av det fortsatta arbetet med att bygga upp en försöksverksamhet med en särskild valideringsinsats	14
Övriga förslag relaterade till försöksverksamheten	15
Förväntad effekt av förslagen	16
Utlåtande över utländsk utbildning.....	16
Utbildningar som krävs för legitimation.....	17
En gemensam virtuell organisation för validering vid antagning	17
Behov av systemstöd	19
Resursbehov och finansiering av försöksverksamheten	20
Bilaga 1 Översiktlig beskrivning av process för validering av utländsk avslutad utbildning utan fullständig dokumentation	23
Bilaga 2 Översiktlig beskrivning av process för erkännande av oavslutad utländsk utbildning	24

Sammanfattning

I föreliggande rapport presenterar Universitets- och högskolerådet, UHR, förslag till hur en försöksverksamhet med en särskild valideringsinsats inom högskolan och yrkeshögskolan kan utformas, enligt uppdrag från regeringen i myndighetens regleringsbrev.

Syftet med uppdraget är att öka tillgängligheten till validering för tillträde till eller för tillgodoräknande av utbildning samt att kunna ge ett utlåtande från UHR över slutförd utländsk utbildning där dokumentation saknas. Verksamheten ska även avse personer som har en dokumenterad men oavslutad utländsk eftergymnasial utbildning. Målet med insatsen, enligt regeringen, är att fler ska få sina kvalifikationer erkända för att snabbare kunna bli antagna till eller komplettera en utbildning eller etablera sig på arbetsmarknaden.

Modellen som UHR föreslår innebär att personer som ansöker om erkännande av sin avslutade utländska utbildning men inte har den fullständigt dokumenterad, efter prövning av myndigheten kan erbjudas validering av sakkunniga på lärosäten alternativt branschvalideringsutförare för yrkesutbildningar. Utifrån valideringens resultat kan UHR utfärda ett erkännande i form av ett utlåtande. Det innebär att personer som idag inte får ett erkännande av sin utländska utbildning ges den möjligheten.

För personer med oavslutade högskoleutbildningar föreslås en möjlighet att få ett förhandsbesked som anger hur utbildningen relaterar till en motsvarande svensk utbildning och vad som kan komma att behöva kompletteras för att slutföra utbildningen. Även denna validering, eller bedömning föreslås genomföras av sakkunniga på lärosäten. Beskedet ska sedan kunna vara en utgångspunkt i samband med antagning och tillgodoräknande i högskolan. Här skapas förutsättningar för en gemensam organisation bland universitet och högskolor kring bedömning av tidigare studier och reell kompetens. I förslaget ingår framtagandet av ett systemstöd som i förlängningen kan stödja en sådan organisation.

Den föreslagna försöksverksamheten är tänkt att genomföras under perioden 2016-2020.

Uppdraget – försöksverksamhet med särskild valideringsinsats

Regeringen har genom ändring i regleringsbrevet för budgetåret 2015 avseende Universitets- och högskolerådet 2015-11-19 (U2015/05484/UH) gett myndigheten i uppdrag att föreslå hur en försöksverksamhet med en särskild valideringsinsats inom högskolan och yrkeshögskolan kan utformas.

Valideringsinsatsen ska öka tillgängligheten till validering för tillträde till eller tillgodoräknande av utbildning genom att göra det tydligt för den som efterfrågar validering vart hon eller han kan vända sig. Insatsen ska också göra det möjligt att genom validering kunna få ett utlåtande från Universitets- och högskolerådet (hädanefter även benämnt UHR) över slutförd utländsk utbildning där dokumentation saknas. Målet med insatsen ska vara att fler personer ska få sina kvalifikationer erkända för att snabbare kunna bli antagna till eller komplettera en utbildning eller etablera sig på arbetsmarknaden.

Försöksverksamheten ska rikta sig till personer som saknar fullständig dokumentation i fråga om sin tidigare utländska gymnasiala eller eftergymnasiala utbildning. Verksamheten ska även avse personer som har en dokumenterad men oavslutad utländsk eftergymnasial utbildning. Målgruppen för försöksverksamheten inkluderar personer som omfattas av lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare och som behöver få sådan utbildning som avses ovan validerad. Den modell som utvecklas inom ramen för uppdraget ska dock utformas så att den kan användas av alla som behöver få utbildning eller annan kompetens bedömd och erkänd.

Universitets- och högskolerådet ska föreslå hur det kan säkerställas att valideringens resultat accepteras av universitet och högskolor, andra myndigheter och övriga aktörer som berörs, föreslå hur försöksverksamheten kan finansieras och lämna förslag till de författningsändringar som bedöms nödvändiga.

Universitets- och högskolerådets förslag till försöksverksamhet ska innebära att den kan inledas under 2016 och avslutas den 31 december 2020. Uppdraget ska utföras i nära samarbete med universitet och högskolor samt Myndigheten för yrkeshögskolan. UHR ska även inhämta synpunkter från Arbetsförmedlingen samt andra berörda myndigheter och aktörer.

Universitets- och högskolerådets tolkning av uppdraget

Universitets- och högskolerådet uppfattar uppdraget som att myndigheten ska föreslå, utveckla och organisera en försöksverksamhet med en särskild valideringsinsats för perioden 2016 – 2020. Arbetet bör inledas så snart Universitets- och högskolerådet har fått besked av regeringen om sådana resurstillskott som UHR bedömer nödvändiga för att genomföra en försöksverksamhet med det innehåll och inriktning som föreslås.

Universitets- och högskolerådet uppfattar vidare uppdraget som att den särskilda valideringsinsatsen ska organiseras eller samordnas genom UHR och bygga på den bedömningsverksamhet av utländsk utbildning som ingår i instruktionen till UHR.¹

I uppdragsbeskrivningen används begreppet validering. Validering är, enligt departementspromemorian "Validering m.m. - fortsatt utveckling av vuxnas lärande" (Ds 2003:23) (Valideringsdelegationen), "en process som innebär en strukturerad bedömning, värdering, dokumentation och erkännande av kunskaper och kompetens som en individ besitter oberoende av hur de förvärvats". Det är en i de flesta sammanhang väl inarbetad definition.

I föreliggande uppdrag begränsas valideringsbegreppet till att handla om formell utbildning, det vill säga utbildning som bedrivits av en erkänd utbildningsanordnare.

Universitets- och högskolerådet menar också att detta uppdrag har starka beröringspunkter med myndighetens pågående uppdrag att bidra till att etablera en varaktig struktur för stöd till lärosätenas arbete med bedömning av reell kompetens och för samarbete mellan lärosätena kring ett sådant bedömningsarbete.² Det uppdraget har två avrapporteringsfall, den 15 september och den 30 oktober 2016.

Det innebär att vissa förslag i denna rapport är sådana som även kan komma att föreslås i samband med att UHR lämnar förslag till ovan nämnda uppdrag.

UHR ser uppdraget i ljuset av det stora antalet asylsökande som har kommit till Sverige under de senaste åren och regeringens samlade åtgärder kring etablering för nyanlända. Det är därför rimligt att koppla uppdraget till situationen för personer som omfattas av lagen om etableringsinsatser. Det kan vidare konstateras att det har tagits många initiativ av olika slag bland universitet och högskolor för att stödja nyanlända i integrationsprocessen. Det är UHR:s uppfattning, grundad bland annat på diskussioner med lärosätena i olika forum, att det inom universitets- och högskolesektorn finns behov och önskemål om samordning kring möjliga verksamheter för nyanlända och där validering är en sådan verksamhet.

Det är vidare relevant att uppmärksamma *Konvention om erkännande av bevis avseende högre utbildning i Europaregionen*, den så kallade Lissabonkonventionen som Sverige har ratificerat. I Artikel VII i Avsnitt VII står att:

Varje part skall vidta alla möjliga och skäliga åtgärder inom ramen för sitt utbildningssystem och i enlighet med sina konstitutionella, rättsliga och administrativa bestämmelser för att utforma förfaranden för att rättvist och snabbt bedöma om flyktingar, tvångsflyttade personer och personer i flyktingliknande förhållanden uppfyller de gällande kraven för tillträde till högre utbildning, fortsättning av studier i viss högre utbildning eller yrkesutövning även i de fall då de kvalifikationer som har erhållits i en part inte kan styrkas med handlingar.

¹ Förordning med instruktion till Universitets- och högskolerådet (SFS 2012:811).

² Regleringsbrev för budgetåret 2016 avseende Universitets- och högskolerådet.

Målgrupp och omfattning

Målgruppen för försöksverksamheten med en särskild valideringsinsats är:

- Personer med avslutad men ofullständigt dokumenterad utländsk gymnasial och eftergymnasial utbildning.
- Personer med oavslutad men dokumenterad utländsk eftergymnasial utbildning.

I målgruppen inkluderas personer som omfattas av lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. UHR uppfattar således att uppdraget, vad gäller utländsk avslutad utbildning med ofullständig dokumentation, primärt är riktat mot personer med uppehållstillstånd i Sverige och där utbildningen genomförts i ett land utanför EU/EES-området inklusive Schweiz som drabbats av krig, krigsliknande tillstånd eller naturkatastrofer.

Det är mycket svårt att göra ett antagande om hur många individer som kan komma att omfattas av den särskilda valideringsinsatsen. På den övergripande nivån så påverkas antalet individer i etableringsinsatsen av flera faktorer. Till exempel Migrationsverkets handläggningstider, möjligheterna att i prövningen av uppehållstillstånd identifiera det skäl den sökande har, möjligheterna till anhöriginvandring, krav på försörjning också för anhörig och naturligtvis också individens egen efterfrågan på validering av sin kompetens.

Utgår man från de ärenden om erkännanden av utländsk utbildning som har avgjorts av UHR och tar exemplet utbildningar från det största flyktinglandet Syrien (som för närvarande utgör ca 30 procent av samtliga ansökningar) så ser det ut som följer för insatsens målgrupper:

Utbildning från Syrien

Under 2015 avgjordes 2 092 ansökningar för bedömning av högskoleutbildning från Syrien. Av dessa fick ca 1 550 ett utlåtande över sin dokumenterade avslutade utbildning. 300 personer fick avslag på grund av bristande eller ej inkomna handlingar och 159 fick avslag på grund av ej avslutade studier.

För bedömning mot yrkeshögskoleexamina så avgjordes 1 030 ansökningar varav 730 stycken ledde till ett utlåtande. 203 personer fick avslag på grund av bristande eller ej inkomna handlingar och 12 fick avslag på grund av ej avslutade studier.

Av de cirka 3 200 ärenden med gymnasieutbildning från Syrien som avgjordes under 2015 var det ca 100 stycken som avslogs på grund av bristande dokumentation.

Fortsatt ökning av ärenden

Antalet ansökningar fortsätter att öka. Under första kvartalet 2016 har till exempel antalet ansökningar om bedömning av högskoleutbildning ökat med 38 procent jämfört med samma period 2015 och för Syrien är ökningen hela 75 procent.

Ovanstående ger en indikation om potentiella volymer även om det är viktigt att påpeka att UHR inte känner till skälen till att sökande inte har kompletterat sina ärenden. Det går heller inte att säga hur många individer som inte ansöker om bedömning, vare sig det gäller fullständigt dokumenterade, ofullständigt dokumenterade eller oavslutade utbildningar.

Hur ser det ut idag för uppdragets målgrupper?

Bedömning av utländsk utbildning på UHR

Universitets- och högskolerådet bedömer utländsk utbildning som ett stöd för den som söker arbete i Sverige, vill studera vidare eller är arbetsgivare och vill anställa en person med utländsk utbildning.

Det ingår i UHR:s ansvar att också informera om erkännande av utländsk utbildning samt att informera om svensk utbildning internationellt. UHR bedömer gymnasial utbildning, eftergymnasial yrkesutbildning och högskoleutbildning. Bedömningen resulterar i ett utlåtande som visar vad en utländsk utbildning motsvarar i det svenska utbildningssystemet. Den genomsnittliga handläggningstiden för en bedömning är i nuläget cirka fem månader och UHR tog under 2015 emot närmare 23 000 ansökningar. De länder som ligger i topp för bedömning är Syrien, Iran och Irak.

Bedömningen bygger på att utbildningen är avslutad och dokumenterad. Om så inte är fallet så får den sökande ett avslag. Personer med ofullständigt dokumenterad utbildning eller med oavslutad utbildning får alltså i dagsläget inte ett erkännande av sina utbildningskvalifikationer genom UHR.

Universitets- och högskolerådet fick emellertid under 2013 i uppdrag att föreslå en försöksverksamhet för bedömning av utländsk utbildning då dokumentation saknas. Det innebär bland annat att UHR istället för ett utlåtande kan utfärda en utbildningsbeskrivning. Uppdraget återrapporterades i till regeringen i oktober 2013 under rubriken *Bedömning av utländsk utbildning för personer som saknar dokumentation*.

UHR har sedan dess bedrivit denna form av bedömning i mindre omfattning och enbart för högskoleutbildning. Totalt under perioden har 130 utbildningsbeskrivningar utfärdats fram till idag. De utbildningar som varit aktuella har primärt bedrivits i Afghanistan, Eritrea och Somalia.

En bedömning som resulterar i en utbildningsbeskrivning är en möjlighet för sökande som har avslutat sin utbildning men inte kan visa upp utbildningsdokumentation. Grupper som är aktuella för insatsen är flyktingar, tvångsflyttade personer och personer i flyktingliknande förhållanden. Det dokument som UHR utfärdar till personer som saknar dokumentation över sin utbildning, bör ses som en kartläggning av sökandens formella utbildningsmeriter. Beskrivningen utfärdas utifrån UHR:s expertkunskaper om det utländska utbildningssystemet, sökandens egna, kompletterande uppgifter om utbildningens innehåll, samt vissa stöddokument som styrker sökandens uppgifter.

Om en person med utländska utbildningskvalifikationer önskar arbeta inom ett reglerat yrke, ska ansökan istället skickas till respektive behörig myndighet, vanligast förekommande myndigheter är Skolverket (lärarlegitimation) och Socialstyrelsen (ett 20-tal reglerade yrken inom vårdsektorn).

Bedömning av oavslutad utländsk utbildning vid ansökan till fortsatta studier

För nyanlända som har en oavslutad utländsk högskoleutbildning och som vill slutföra den i Sverige finns ingen särskild väg in till vidare studier utan personen är hänvisad till den ordinarie antagningsprocessen. Detta gäller oavsett hur långt individen har kvar till en examen. Individen har ingen högskoleexamen att söka till utbildning på avancerad nivå med utan måste ansöka till en grundutbildning med sina gymnasiebetyg. Om en person ska söka en grundutbildning utifrån sin gymnasieutbildning måste rätt behörighet visas upp för bland annat engelska, matematik och i många fall svenska. Detta leder ibland till att personer med utländsk högskoleutbildning även behöver komplettera med studier på gymnasienivå (kommunal vuxenutbildning) för att bli behörig till högskolestudier.

För att få tillgodoräkna sig sina tidigare studier måste personen när den har bedömts behörig också bli antagen, i konkurrens med andra sökande. Om eller när man blir antagen kvarstår fortfarande osäkerheten om huruvida de tidigare högskolestudierna kan tillgodoräknas eller inte. Formellt tillgodoräkande kan bara ske efter det att man har blivit antagen. Det kan innebära att om en person får tillgodoräkna sig vissa grundläggande delar av sin utbildning så har en studieplats till universitetet tagits upp "i onödan". För närvarande finns ingen sammanställd bild av i vilken utsträckning dessa studenter får sina tidigare studier tillgodoräknade inte heller i vilken omfattning.

Inom yrkeshögskoleutbildningen finns en annan möjlighet att validera tidigare utbildning och erfarenhet. I regelverket kring yrkeshögskoleutbildningen är det tydligare reglerat än för andra utbildningsformer att validering av reell kompetens och tidigare utbildning kan ske för både tillträde till utbildningen och som grund för tillgodoräkande i utbildningen. Möjligheten att få tillgodoräkna sig tidigare utländsk utbildning kan därmed anses vara större. Samtidigt kan det vara svårare att hitta en yrkesutbildning som matchar den egna utbildningen.³

Avslutad gymnasieutbildning med ofullständig dokumentation

Det är som tidigare konstaterats få ansökningar om bedömning av gymnasieutbildning som avslås på grund av att den sökande inte kan uppvisa fullständig dokumentation. Samtidigt finns det idag flera olika sätt för en person utan dokumenterad gymnasiekompetens att uppnå grundläggande behörighet för högskolestudier. Det är möjligt att få grundläggande behörighet för högskolestudier genom akademiska meriter.⁴ En annan möjlighet att uppnå grundläggande behörighet är genom den så kallade "800-poängsregeln". Den innebär att en person med dokument som inte kan verifieras av ansvarig myndighet i personens utbildningsland får en särskild dokumentation från Universitets- och högskolerådet där det framgår att personen, genom kompletteringsstudier i den kommunala vuxenutbildningen, kan medges undantag från grundläggande behörighet för tillträde till högre studier. Denna metod kan endast tillämpas för sökande med utbildning från ett tämligen begränsat antal länder och ger, som sagt, grundläggande behörighet för högre studier, men däremot inte särskild behörighet.

³ Förordning (2009:130) om yrkeshögskolan

⁴ <https://bedomningshandboken.uhr.se/Svenska/Behorigheter/Grundlaggande-behorighet-genom-akademiska-meriter/>

Kompletteringsstudierna inom vuxenutbildningen kan dock resultera i särskild behörighet. En person som saknar fullständig gymnasieutbildning kan i vissa fall, efter kompletteringsstudier, medges undantag från kravet på grundläggande behörighet för högskolestudier.⁵ Denna möjlighet gäller för den som har en utländsk gymnasieutbildning som nominellt är tolv år och om det är det sista året, år 12 eller examen, som saknas. Det är emellertid, enligt Universitets- och högskolerådets erfarenhet, få nyanlända som har oavslutade utbildningar på gymnasienivå som är tolv år.

Ytterligare en möjlig väg till grundläggande behörighet för högskolestudier för en person som saknar dokumentation över utländsk gymnasiekompetens är att bli prövad för reell kompetens. För beslut om grundläggande behörighet genom reell kompetens finns en generell modell som lärosätena använder i sin bedömning.⁶ Uppfyller den sökande de krav som finns i den generella modellen har vederbörande grundläggande behörighet för högskolestudier. För särskild behörighet, där kraven ser olika ut för olika utbildningar, görs bedömningen av den reella kompetensen genom en individuell prövning. Den genomförs av det lärosäte som svarar för den aktuella utbildningen. Universitets- och högskolerådet har i regleringsbrevet för 2016 fått ett särskilt regeringsuppdrag kring reell kompetens varför UHR i denna rapport inte lämnar några närmare förslag om bedömning av reell kompetens.

Bedömning av utländsk avslutad yrkesutbildning på gymnasienivå

Gymnasieskola 2011 innebär att svensk gymnasieutbildning är organiserad i en studieförberedande del och i en yrkesförberedande del. Den studieförberedande delen ger behörighet för fortsatta studier på högskolenivå. Den yrkesförberedande ger möjlighet till ett yrke. UHR kommer att under 2016 även börja bedöma yrkesförberedande gymnasieutbildning som inte ger tillträde till högre studier. Det innebär att den som har dokumenterad utländsk gymnasial yrkesutbildning ska kunna få ett utlåtande över densamma. Det finns i dagsläget inga tillförlitliga uppgifter över hur många personer som skulle kunna vara i behov av sådana bedömningar på sikt. Omfattningen av denna bedömningsverksamhet ska redovisas årligen i Universitets- och högskolerådets årsredovisning och är inte nödvändigtvis att se som en del av försöksverksamheten med en särskild valideringsinsats, men bör ändå uppmärksammas i detta sammanhang, då fler personer än tidigare kommer att få sin utbildning bedömd och erkänd.

Möjlighet till branschvalidering

Som beskrivits innan, så ansvarar Myndigheten för yrkeshögskolan för framtagna nationella kriterier och riktlinjer för validering av yrkeskompetens. På www.valideringsinfo.se finns en förteckning över valideringsutförare, utsedda av branschorganisationer, som utför validering enligt nationella branschspecifika valideringsmodeller.

Inom ramen för Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag finns ytterligare ett antal verktyg för att validera kompetens för nyanlända. Arbetsförmedlingen använder sig av de branschmodeller som beskrivits ovan, samt upphandlar nya utifrån arbetsmarknadens behov. Ett annat verktyg är praktik inom ramen för en yrkeskompetensbedömning, där

⁵ <https://bedomningshandboken.uhr.se/Utlandska/Behorighet/Oavslutad-gymnasieutbildning/>

⁶ Rekommendation från Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF)

individens erbjuds en handledd praktik på en arbetsplats. Sökande fyller inför praktiken i ett självskattningsformulär, som därefter kompletteras med ett intyg vilket arbetsgivaren fyller i, med en beskrivning av individens kompetens. Självskattningsformuläret finns framtaget för 17 branscher och på 12 språk. All form av dokumentation samlas i en så kallad meritportfölj som individen äger full tillgång till.

Förslag till försöksverksamhet

Som har konstaterats ovan handlar uppdraget om två tydliga separata målgrupper med i huvudsak olika syften och behov för att få ett erkännande; de som har avslutat sina studier men som inte har tillgång till dokument som bevisar detta samt de som inte har avslutat sina studier med en examen men har dokument över hittills genomgångna studier.

Här nedan presenteras därför två förslag till processer för de olika spåren. Förslagen presenteras avseende högskoleutbildning och åtföljs också med resonemang om tillämpning på yrkeshögskoleutbildning och gymnasieutbildning.

Validering sker, i båda processerna, mot motsvarande utbildningsprogram som sökande anger har bedrivits alternativt anser sig ha likvärdig kompetens inom. Valideringen sker också mot lärandemål och inte mot enskilda kursmoment.

Försöksverksamhet för erkännande av avslutad utländsk utbildning när fullständig dokumentation saknas

En bedömning som resulterar i en utbildningsbeskrivning (vilket inte ska förväxlas med ett utlåtande) är en möjlighet för sökande som har avslutat sin utbildning men inte kan visa upp utbildningsdokumentation. Grupper som kan vara aktuella för insatsen är flyktingar, tvångsförflyttade personer och personer i flyktingliknande förhållanden. Universitets- och högskolerådet har sedan två år bedrivit denna bedömning i mindre omfattning, med rapporten rörande ett uppdrag till UHR i myndighetens regleringsbrev 2013, *Bedömning av utländsk utbildning för personer som saknar dokumentation* som grund. Här följer först en beskrivning av befintlig bedömningsprocess, och därpå förslag på hur den kan utvecklas för att uppnå större effekt.

Det dokument, Beskrivning av utländsk utbildningsbakgrund, som UHR utfärdar till personer som saknar dokumentation över sin utbildning bör ses som en kartläggning av sökandens formella utbildningsmeriter. Dokumentet utfärdas utifrån UHR:s expertkunskaper om det utländska utbildningssystemet, sökandens egna, kompletterande uppgifter om utbildningens innehåll, samt vissa stöddokument som styrker den sökandes uppgifter.

I dagsläget kan utbildningsbeskrivningen ligga till grund för validering och bedömning av reell kompetens i ett senare steg, genom till exempel samarbete med Arbetsförmedlingen, Komvux, folkhögskolan, universitet och högskolor eller utbildningsanordnare inom yrkeshögskolan.

UHR föreslår att regeringen, i ett första skede, ger universitet och högskolor i uppdrag att, med utbildningsbeskrivningen som grund, utföra validering av individers kompetens. Valideringsutföraren bör för detta ersättas ekonomiskt (se avsnittet om resursbehov och

finansiering). Validering kan genomföras genom kunskapstester och intervjuer med de sökande som saknar formell dokumentation.

Förslag till process

Ansökan och handläggning sker i UHR:s ärendehanteringssystem för bedömning av utländsk utbildning. Landansvarig utredare granskar inkommen dokumentation och de uppgifter som den sökande åberopar. Den sökande får lämna kompletterande uppgifter som bland annat beskriver orsak till att utbildningsdokumentation saknas. Utredaren fattar beslut om ärendet kan gå vidare.

Om så är fallet utfärdas en utbildningsbeskrivning med utgångspunkt i UHR:s kännedom om utbildningssystemet i det aktuella landet. Dokumentet skickas tillsammans med följebrev till den sökande. I försändelsen bifogas även ett erbjudande om att genomgå en valideringsinsats, och om sökande accepterar erbjudandet fortsätter processen.

Ansökan, personbevis, utbildningsbeskrivning och eventuellt andra underlag förs över till valideringssystemet VALDA för vidare handläggning.⁷ Valideringsutföraren får härmed tillgång till handlingarna och tar över hanteringen, som skulle kunna se ut enligt följande: den sökande får komplettera med en mer djupgående beskrivning av sina kunskaper och färdigheter, i form av en essä. Essän bör kunna skrivas på modersmål eller på engelska. Har den sökande inom ramen för inskrivning på Arbetsförmedlingen genomfört en självskattning och upprättat en meritportfölj, kan dessa underlag med fördel bifogas ansökan.

Valideringsutföraren granskar dokumentationen och fördelar ärendet till en eller flera sakkunniga inom organisationen. Valideraren och sökande kommer överens om tid och datum för ett möte. Vid mötet kan valideraren använda sig av olika verktyg såsom muntlig intervju och konkreta testmoment. Därpå sammanfattar valideringsutföraren resultatet och skriver in det i VALDA, i en speciellt framtagen mall. Universitets- och högskolerådet hämtar upp valideringsresultatet och, med detta som grund, utfärdar ett utlåtande som skickas till den sökande tillsammans med ett följebrev. Härmed är ärendet avslutat.⁸

Försöksverksamhet för erkännande av oavslutad utländsk utbildning

Försöksverksamheten i denna del handlar om att ge personer med oavslutade utländska utbildningar en ingång för att få sin dittills genomgångna utbildning bedömd mot motsvarande svensk utbildning. Bedömningen kan ges i form av ett intyg som sedan kan ligga till grund för individens fortsatta studie- eller yrkesplanering. Bedömningen görs av sakkunniga i högskolan inom aktuellt ämnesområde.

Det är viktigt att understryka att ett intyg enligt nedan inte leder till ett UHR-utlåtande, eftersom utbildningen är oavslutad. Därför är det angeläget att framöver undersöka hur en överföring av detta intyg till antagningsprocessen (till universitet och högskola) kan genomföras.

⁷ Se beskrivning av systemet VALDA i avsnittet Behov av systemstöd.

⁸ Se bilaga 1 för processbeskrivning

Förslag till process

Ansökan och handläggning sker direkt i valideringssystemet VALDA (och inte i bedömningsverksamhetens ärendesystem). Valideringsutföraren får tillgång till handlingarna och påbörjar handläggningen, som skulle kunna se ut enligt följande: handlingarna består av ansökan, personbevis samt uppnått studieresultat (ämnesförteckning) på originalspråk och översatt (enligt de språkkrav valideringsutföraren har alternativt ordinarie lärosätenas ordinarie antagningsprocess).

Den samordningsansvariga valideringsutföraren granskar inkomna dokument, registrerar utbildningsland, antal uppnådda studiepoäng alternativt studietermener och utbildningsprogram (i vid bemärkelse, exempelvis grundutbildning i ekonomi). Därpå fördelas ärendet ut till en eller flera sakkunniga inom organisationen.

Sakkunnig granskar och bedömer uppnådda studieresultat och sätter dem i relation till det svenska utbildningssystemet samt lärandemål för lämpligt befintligt utbildningsprogram. Då validering utförs mot lärandemål, är det av vikt att det inte är separata kursmoment som ska jämföras mot varandra, utan mer av ämnesblock (med en ekonomutbildning som grund skulle det kunna vara: företagsekonomi, nationalekonomi, juridik, samt eventuell fördjupning inom finansiering, redovisning med mera). Resultatet sammanfattas i form av en beskrivning av hur pass väl individen uppnått tillräckligt omfång i de olika blockämnena, samt därpå vad som saknas för att individen ska kunna slutföra sin utbildning inom ramen för det svenska utbildningssystemet och erhålla ett svenskt examensbevis. Resultatet registreras och en form av intyg utfärdas och skickas till den sökande tillsammans med ett följebrev. Intyget har en begränsad giltighetstid, förslagsvis två år från utfärdande. Härmed är ärendet avslutat.⁹

När och om individen söker till högskolan för att avsluta sina studier, finns intyget som ett förhandsbesked för lärosätet och kan användas som grund för beslut om behörighet. Det skulle alltså fortfarande vara upp till det enskilda lärosätet att göra den slutgiltiga bedömningen, men intyget bör ha en tyngd, förutsatt att det finns acceptans i sektorn.

Särskilda förutsättningar för yrkeshögskoleutbildning – branschvalidering som huvudspår

För personer med avslutad utländsk utbildning utan fullständig dokumentation och som faller inom ramen för utbildningar i yrkeshögskolan bör särskilt uppmärksammas att dessa personer, redan efter det att en utbildningsbeskrivning tagits fram för dem, bör kunna gå vidare till sådan branschvalidering där det redan finns etablerade valideringsmodeller. UHR avser att ta initiativ till en dialog med ett antal branschvalideringsföretag dels hur en valideringsmodell skulle utformas, dels huruvida behovet av en utbildningsbeskrivning finns. Det är emellertid UHR:s mening att sådan branschvalidering ska finansieras och bör erbjudas av Arbetsförmedlingen inom ramen för deras etableringsuppdrag. Vilka branschmodeller som finns redovisas på Myndighetens för yrkeshögskolans webbplats www.valideringsinfo.se. Informationen finns inom ramen för myndighetens uppdrag att ta fram nationella kriterier och riktlinjer för validering av reell kompetens.¹⁰ Det är UHR:s mening att försöksverksamheten vad gäller yrkeshögskoleutbildningar

⁹ Se bilaga 2 för processbeskrivning

¹⁰ Se valideringsinfo.se särskilt www.valideringsinfo.se/sv/Om-validering/Valideringsmodeller1/Valideringsmodeller/ för sådana branschmodeller som finns etablerade.

primärt skulle koncentreras till utbildningar som leder till yrken där det rådet akut arbetskraftsbrist, enligt Arbetsförmedlingens prognos.

Där branschvalidering saknas bör en liknande process som för högre utbildning införas; det vill säga att UHR träffar en överenskommelse med lämplig(a) valideringsutförare. Hänsyn måste tas till att utbildningsanordnaren ofta är ett privat företag, som dessutom har att förhålla sig till ett enbart treårigt tillstånd att bedriva aktuell utbildning. En fördjupad dialog behöver föras med Myndigheten för yrkeshögskolan kring dessa frågor. Utgångspunkten är att inleda denna del av försöksverksamheten i ett andra steg, när det finns nyvunna erfarenheter för högskoleutbildningen att bygga vidare på.

Vidare är det Universitets- och högskolerådets uppfattning att möjligheterna att få tillgodoräkna sig tidigare studier är större inom yrkeshögskolan, vilket har beskrivits ovan. I kombination med att utbildningarna är kortare, yrkeshögskolan inte har samma nationella övergripande struktur för tillträde till utbildning och att strukturen för eftergymnasial yrkesutbildning internationellt är mycket diversifierad gör det att vi inte föreslår någon särskild valideringsinsats för personer med oavslutad eftergymnasial yrkesutbildning.

Ofullständigt dokumenterade gymnasieutbildningar

Som beskrivits tidigare finns det idag ett flertal sätt för en person med avslutad men inte dokumenterad gymnasiekompetens att uppnå grundläggande behörighet för högskolestudier. Det är också så att skolan och vuxenutbildningen har eller ska ha verktyg för validering för nivåplacering. UHR föreslår därför att inte inkludera gymnasieutbildning i försöksverksamheten i detta läge men hänvisar till myndighetens uppdrag att stödja lärosätenas arbete med bedömning av reell kompetens.

Organisation av det fortsatta arbetet med att bygga upp en försöksverksamhet med en särskild valideringsinsats

Universitets- och högskolerådet avser att, så snart det finns besked om finansiering av försöksverksamheten med en särskild valideringsinsats, planera för en första etapp av verksamheten så att den kan inledas under hösten 2016.

En av de första åtgärderna blir att förankra och föra en dialog med universitet och högskolor om själva idén med att ta fram ett intyg för de med oavslutad utländsk utbildning. Detta för att kunna få en acceptans i sektorn och att intyget i reell mening ska användas i samband med antagning.

Härutöver behöver det systemstöd för validering (VALDA) som beskrivs nedan vidareutvecklas samt kommunikations- och informationsinsatser planeras i relevanta kanaler för att nå de olika målgrupperna. Arbetet bör föras i nära samverkan med ett flertal lärosäten, så att optimal användning av VALDA kan uppnås.

Vad avser validering av ofullständigt dokumenterade utbildningar som ska ligga till grund för ett utlåtande föreslår UHR att överenskommelse träffas mellan myndigheten och ett

enskilt lärosäte. Det enskilda lärosätet får i uppdrag av UHR att ha en samordnande funktion, och ansvarar även för att lägga ut uppdrag på andra lärosäten, primärt vad gäller inhämtande av sakkunskap. Viktigt vid val av lärosäte är att de redan har en struktur på plats och att de har erfarenhet av att ha arbetat med validering sedan tidigare.

I den inledande försöksverksamheten behöver UHR också träffa överenskommelser med ett antal lärosäten för validering, eller bedömning, av oavslutade utbildningar. Överenskommelser behövs i försöksverksamheten eftersom det handlar om bedömningar som ska göras utanför de ordinarie antagningsomgångarna.

Inför försöksverksamhetens andra etapp behöver UHR även föra en dialog med Arbetsförmedlingen om former för samverkan. Arbetsförmedlingen bör ha en aktiv roll för bland annat förmedling av personer aktuella för validering, då etapp två kommer att omfatta fler personer än försöksverksamhetens första etapp.

UHR kommer vidare att föra en dialog med behöriga myndigheter såsom Skolverket och Socialstyrelsen vad gäller ansökningsförfarande i legitimationsprocessen med enbart ett utlåtande (som bygger på utbildningsbeskrivning) som grund, och ingen utbildningsdokumentation.

Slutligen kommer de förslag som UHR för fram diskuteras med en rad olika intressenter såsom Sveriges universitets- och högskoleförbund, Nätverket för validering och Valideringsdelegationen för att nämna några.

Övriga förslag relaterade till försöksverksamheten

För att öka tillgängligheten och göra det tydligt för den som efterfrågar validering vart hon eller han ska vända sig bör regeringen i kommande regleringsbrev till universitet och högskolor och yrkeshögskolor besluta om en informationsskyldighet gällande möjligheten för individen till validering av reell kompetens, där validering av utländska oavslutade studier är en del.

Vidare bör regeringen ge universitet och högskolor, yrkeshögskolor, och berörda myndigheter i uppdrag att årligen återrapportera statistik över antal ansökningar om validering av reell kompetens, antal genomförda valideringar av reell kompetens samt antal antagna till utbildning med validering av reell kompetens som grund. Statistiken bör speciellt beakta validering av reell kompetens vad gäller utländska oavslutade utbildningar.

På motsvarande sätt bör Arbetsförmedlingen få i uppdrag att årligen återrapportera statistik över antal genomförda branschvalideringar i deras arbete med nyanlända.

Arbetsförmedlingen bör också få i uppdrag att utveckla den befintliga kartläggningen av nyanländas kompetens till att även inkludera uppgifter om ofullständigt dokumenterad samt oavslutad utbildning.

Vidare bör Arbetsförmedlingen få i uppdrag att skapa förutsättningar för att den deltagande individen har rätt att inom ramen för sin etablerings- eller aktivitetsplan ingå i försöksverksamheten, samt att finansiera de eventuella merkostnader för individen som uppstår i samband med försöksverksamheten.

Förväntad effekt av förslagen

Utlåtande över utländsk utbildning

Det första förslaget som beskrivs ovan kommer således ge fler personer som av särskilda skäl inte har fullständig dokumentation över sin utbildning möjlighet att få ett erkännande över sin utbildning i form av ett utlåtande. På så vis uppfyller Sverige i högre grad än idag Artikel VII i Avsnitt VII i den så kallade Lissabonkonventionen.¹¹ I artikeln uttrycks att varje part ska vidta alla möjliga och skäliga åtgärder för att kunna bedöma och erkänna flyktingars eller personers i flyktingliknande förhållanden utbildningskvalifikationer även då dessa inte kan styrkas med handlingar.

Genom Universitets- och högskolerådets rapport från 2014, "Effekter av utlåtandet över utländsk högskoleutbildning" vet vi också att ett utlåtande har en positiv effekt för individen på arbetsmarknaden. Uppföljningen som gjordes då visar att ett utlåtande över bedömning av utländsk högskoleutbildning bidrar till att utländska akademiker får arbete i Sverige snabbare och i högre utsträckning än de som inte har ett utlåtande. De som har ett utlåtande får också i högre grad ett yrke som motsvarar deras utbildningsnivå.

Rapporten visar också att i de fall bedömningsverksamheten och utlåtanden över utländsk utbildning är kända så finns en tilltro till och acceptans för resultaten. Det är UHR:s uppfattning att ett utlåtande framtaget enligt den föreslagna processen kommer att accepteras på motsvarande sätt.

I de fall personer söker till högskolan på till exempel avancerad nivå med en utländsk högskoleutbildning som grund är det UHR:s erfarenhet att lärosätet gör samma nivåbedömning som UHR har gjort eller skulle ha gjort. Om en sökande bifogar ett utlåtande i sin ansökan så är det UHR:s uppfattning att detta också beaktas. UHR har också ett väl utvecklat samarbete med lärosätenas samverkansorganisation för bedömning av akademiska meriter kring metod- och kunskapsfrågor. Men i och med att det inte finns en formell koppling mellan UHR:s utlåtande och behörighetsprövningen i antagningen är det i nuläget oklart hur ett utlåtande baserat på ofullständig dokumentation skulle beaktas.

Bindande beslut?

För att svara mot regeringens uppdragsformulering att "föreslå hur det kan säkerställas att valideringens resultat accepteras av universitet och högskolor, andra myndigheter och övriga aktörer som berörs" i mer formell mening krävs regeländringar som stärker utlåtandets juridiska status. Det skulle i så fall innebära att nivåbestämningen i UHR:s samtliga utlåtanden görs till juridiskt bindande beslut som då till exempel måste beaktas i behörighetsprövningen i antagningsprocessen. UHR tar i detta uppdrag inte ställning till om en sådan ändring bör genomföras. Det kräver en mer omfattande genomlysning för att utreda samtliga konsekvenser av en sådan regelförändring.

¹¹ Konvention om erkännande av bevis avseende högre utbildning i Europaregionen, Lissabon den 11 april 1997

Utbildningar som krävs för legitimation

Universitets- och högskolerådet bedömer i normalfallet inte utbildningar som leder till reglerade yrken eller legitimationsyrken, det görs av respektive behörig myndighet. Ett tydligt undantag i nuläget är lärarutbildningar för vilka UHR lämnar yttranden till Skolverket i legitimationsprocessen. I och med att lagen (2016:145) om erkännande av yrkeskvalifikationer träder ikraft 2016-04-15 är det tänkt att UHR på samma vis ska lämna yttranden även till andra behöriga myndigheter.

Genom de överenskommelser om hur detta ska gå till, som ska upprättas mellan UHR och respektive myndighet, kan fastställas att UHR även ska bedöma utbildningar från tredje land åt den behöriga myndigheten. Om så sker är det möjligt att den behöriga myndigheten i samråd med UHR skulle kunna besluta att ett yttrande baserat på samma princip som processförslaget kan vara behörighetsgivande. Initiativ till en sådan diskussion kan UHR ta när det finns erfarenheter från utfallet av det inledande arbetet i försöksverksamheten.

En gemensam virtuell organisation för validering vid antagning

Den föreslagna processen för erkännande av oavslutade utbildningar gör att individer kan få en typ av intyg med förhandsinformation om hur den egna utbildningen relaterar till en svensk motsvarande utbildning. För individen kan detta innebära ett stöd för fortsatta vägval. För att detta ska uppnås krävs en ambition bland universitet och högskolor att samordna sig i dessa frågor. Det finns härmed en potential i att skapa en gemensam virtuell organisation med systemstöd för denna typ av bedömning och bedömning av reell kompetens för behörighet och antagning. Det senare är kopplat till UHR:s andra pågående uppdrag att bidra till att skapa en struktur för lärosätenas arbete med att bedöma reell kompetens.

Svenska universitet och högskolor har redan en lång erfarenhet av att samarbeta i denna form genom den virtuella organisationen för bedömning av akademiska meriter. Det är därför UHR:s uppfattning att detta kan vara en framkomlig väg. UHR har inte inom ramen för arbetet med denna rapport haft tid eller möjlighet att förankra eller efterhöra intresset för förslaget i sektorn.

Med sådan här organisation skulle en del av arbetet redan vara gjort när individen kommer till antagningen alternativt att det finns en virtuell organisation på plats för att hantera prövningen av tidigare studier eller reell kompetens.

Ytterligare behov av åtgärder

Förslaget innebär inte att den sökande med en oavslutad utbildning ges några vägar vidare för att kunna slutföra sin utbildning snabbare. Individerna måste fortfarande uppfylla behörighetskraven, inklusive kravet på svenska, och söka till det ordinarie utbildningsutbudet i konkurrens med andra.

Rimligen bör det finnas behov och intresse av att nyanlända som har tvingats avbryta sina studier i ursprungslandet relativt snabbt kan ges möjlighet att fortsätta sina studier i Sverige. Ovanstående förslag ger möjlighet till en snabbare vägledande funktion i det avseendet men det har inte legat i uppdraget att föreslå insatser eller förändringar som till

exempel ändrade antagningsregler, särskilda kvoter eller kompletterande utbildningar för att dessa individer snabbare ska kunna slutföra sina studier.

UHR vill för regeringen betona behovet av att utreda och besluta om åtgärder som bör vidtas inom utbildningssystemet för att uppfylla detta syfte. UHR anser till exempel att antagning till senare del av utbildningsprogram skulle kunna vara en möjlighet för dessa individer att komplettera sin påbörjade utbildning. Inom högskolan finns sedan flera år utbildningar som kompletterar avslutad utländsk utbildning inom vissa yrkesområden. Möjligen kan det finnas förutsättningar att skapa motsvarande utbildningar även för personer med oavslutade utländska utbildningar.

Behov av systemstöd

Försöksverksamheten med en särskild valideringsinsats ställer krav på adekvat systemstöd. UHR använder i dag för verksamheten med bedömningsärenden ett ärendehanteringssystem, Bitsy. För ansökan om bedömning används ett webbansökningsformulär där data kan ledas vidare in i Bitsy. För handläggning av ärenden som kräver att också en utbildningsanordnare involveras såsom "valideringsutförare" kommer ett IT-baserat dokumentationssystem, VALDA (Validering - Digitalt ansöknings- och administrations system), utvecklat i samarbete med Stockholms universitet under 2015 att användas. Systemet är utvecklat för att användas i valideringsarbetet av sökande inom Läraryftet II.

UHR anser alltså att försöksverksamheten med en särskild valideringsinsats samt etableringen av en varaktig struktur för lärosätenas arbete med reell kompetens bör vara verksamheter som hålls åtskilda från ordinarie ansöknings- och antagningsprocesser till utbildning inom högskolan och yrkeshögskolan. Det ska med andra ord vara möjligt att söka om validering vid andra tidpunkter än de tidpunkter som gäller för ansökan om tillträde till utbildning.

Behov av resurser för utveckling av systemstöd

För att effektivt kunna handlägga ansökningar om validering av personer med utländsk oavslutad eftergymnasial utbildning gör Universitets- och högskolerådet bedömningen att IT-systemet VALDA behöver utvecklas utöver det utvecklingsbehov som identifierats för systemet och dess användning i Läraryftet II. UHR bedömer att kostnaderna för utvecklingsbehovet uppgår till 1 Mkr.

Resursbehov och finansiering av försöksverksamheten

I uppdraget till UHR att planera för en försöksverksamhet med en särskild valideringsinsats ingår också att lämna förslag till finansiering av densamma.

Universitets- och högskolerådet beräknar dels en kostnad för uppbyggnad och drift av den första etappen av försöksverksamheten med en särskild valideringsinsats för hösten 2016, dels en kostnad för försöksverksamhetens andra etapp 2017 i enlighet med följande.

De processer som ingår i beräkningarna är följande;

- Utbildningsbeskrivning som grund för validering för de med avslutad utländsk utbildning med ofullständig dokumentation (BUD), med syfte att utfärda ett utlåtande
- Validering för oavslutad utländsk utbildning med syfte att kunna tillgodoräknas

Det är, enligt UHR:s mening, mycket svårt att kunna lämna en prognos över förväntat antal valideringar under en fyraårsperiod. Många faktorer spelar in såsom hur stor asylinvandring Sverige står inför, vilka grupper som kommer att dominera, vilken effekt förändrade regler om uppehållstillstånd kommer att få med mera. Prognosen för hösten 2016 är medvetet lågt beräknad, då UHR initialt bygger försöksverksamheten på att individerna identifieras i bedömningsverksamhetens befintliga ärendehanteringssystem.

För 2017 är prognosen cirka 300 valideringar vardera av respektive utländsk avslutad men ofullständigt dokumenterad samt utländsk oavslutad utbildning. Beräkningen för validering av utländsk oavslutad utbildning bygger primärt på en schablon som används för liknande verksamheter (ersättning för validering av yrkeslärare samt ersättning för validering inom yrkeshögskolan bland annat). Beräkningen för utländsk avslutad men ofullständigt dokumenterad utbildning bygger även denna på en schablon. Utgångspunkten har varit att det, i jämförelse med föregående validering, innebär en större insats och ett större åtagande för valideringsutföraren att validera flera olika moment med användande av flera olika verktyg, samt att individen är fysiskt på plats under del av valideringen.

Prognosen för 2018-2020 utgår från förslaget för 2017, med en uppskattning om hur många valideringar som skulle kunna komma i fråga för respektive år. Prognosen kan dock vara något lågt beräknad om verksamheten får ett stort genomslag.

Hösten 2016

För UHR	Mnkr
Utredare 0,5 initialt förbereda processer och valideringsmodell i samarbete med samordnande valideringsutförare	0,5
Visstidsanställning 1,0 (inkl. 0,5 upplupna kostnader vt 2016)	1,0
VALDA utveckling och drift, framtagande av mallar, checklistor, information och översättning	0,5
För valideringsutförare	
Samordnare, nav för verksamheten	0,5
Samverkansaktörer i valideringen, primärt sakexpertis, 10 stycken x 0,25 tjänst	0,5
Validering utbildningsbeskrivning, 50 st a 15 000 kr	0,75
Validering oavslutad utbildning, 50 st a 8 000 kr	0,4
Ersättning översättare och tolk, 25 tillfällen	0,5
Totalt hösten 2016	5,15

2017-2020

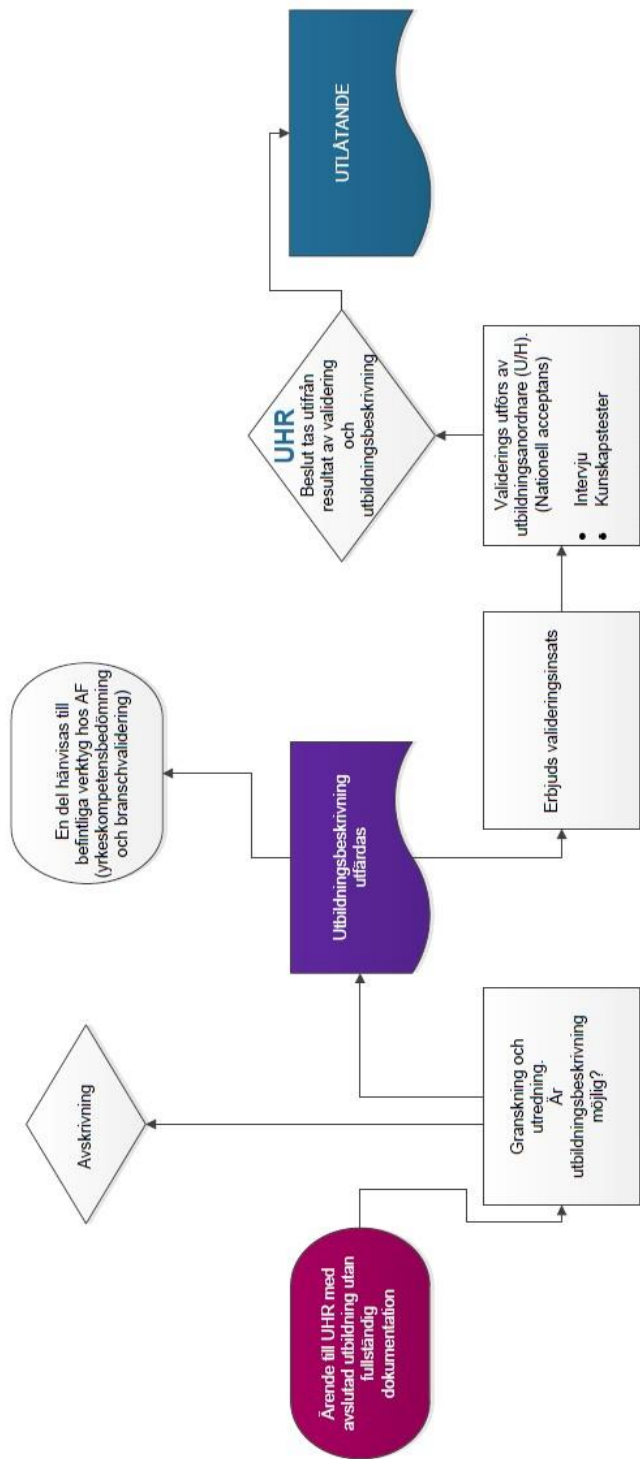
För UHR, mnkr	2017	2018	2019	2020
Utredare 1,0 samordna processer och valideringsmodell i med samordnande valideringsutförare	1,0	1,0	1,0	1,0
Visstidsanställning (bland annat kommunikation och koordinering av information till målgrupper) 1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
VALDA fortsatt utveckling och drift, framtagande av mallar, checklistor, information och översättning	1,0	1,0	1,0	1,0
VALDA fortsatt organisation av en virtuell organisation, VOV	0,5	0,5	0,5	0,5
För valideringsutförare				
Samordnare, nav för verksamheten	1,0	1,0	1,0	1,0
Samverkansaktörer i valideringen, primärt sakexpertis, 10 stycken x 0,25 tjänst	1,5	1,5	1,5	1,5
Validering utbildningsbeskrivning, 300 st. 2017, 500 st. 2018, 700 st. 2019, 1000 2020, á 15 000 kr	4,5	7,5	10,5	15,0
Validering oavslutad utbildning, 300 st. 2017, 500 st. 2018, 700 st. 2019, 1000 2020, á 8 000 kr	2,4	4,0	5,6	8,0
Ersättning översättare och tolk, 150 tillfällen 2017, 250 tillfällen 2018, 350 tillfällen 2019, 500 tillfällen 2020, á 10 000 kr	1,5	2,5	3,5	5,0
Totalt	14,4	20,0	25,6	29,0

Finansieringen av ovanstående bör kunna ske genom omfördelning inom ramen för utgiftsområde 16.

Utöver detta behöver individens faktiska omkostnader och ersättningar finansieras. Universitets- och högskolerådets förslag är att de kostnader som uppstår för individen, vilken omfattas av antingen etablerings- eller aktivitetsstöd inom ramen för Arbetsförmedlingens verksamhet, även finansieras inom Arbetsförmedlingens ram. Det vill säga, förslaget UHR för fram innebär att individ som är inskriven på Arbetsförmedlingen och erhåller antingen etablerings- eller aktivitetsstöd, har rätt att inom ramen för sin aktivitetsplan lägga tid på att ingå i UHR:s förslag till försöksverksamhet. De kostnader som kan komma att uppstå är följande:

- Dagersättning (etablerings- alternativt aktivitetsersättning)
- Översättning av dokument som behövs i valideringsprocessen, och som inte redan finns översatta inom ramen för ansökan om bedömning av utländsk utbildning.
- Översättning av den essä som individ med utbildningsbeskrivning som grund för validering ombeds att skriva.
- Ersättning för resa till och från valideringsutförare (gäller för de med utbildningsbeskrivning som grund för validering).
- Ökat antal genomförda branschvalideringar (vilket i sin tur ökar kostnaderna för AF).

Bilaga 1 Översiktlig beskrivning av process för validering av utländsk avslutad utbildning utan fullständig dokumentation

Bilaga 2 Översiktlig beskrivning av process för erkännande av oavslutad utländsk utbildning

